

АЛЕКС БОЛДИН
ХУБАВИ КЮФТЕНЦА

chitanka.info

От моето студентско минало пазя много мили спомени. Беше яко четене, придружено с мъчителен интелектуален труд, но и с много емоционални преживявания. Беше труден живот с паричен недоимък и с много нови и непознати за мен събития.

Едва ли ще забравя една личност, която студентите бяха окичили с цветистия прякор Киро Секирата. Той беше асистент по... не помня вече кой предмет, но беше популярен с високия процент късания на изпит. Имаше групи, от които изкаралите на негов изпит се брояха на пръстите на едната ръка. Сега, като се замисля, виждам, че той субект си беше малко маниак. Не пускаше студент в по-горен курс, ако не знаеше желязо-въглеродната диаграма. Това си беше наистина голям кошмар, защото по тогавашни мои разбирания, тя беше такова отвлечено понятие, което може само да се наизусти, но не и да се разбере.

Както и да е, успех да назубря тая диаграма и избутах четворката, но някои мои колеги се простиха с инженерството именно заради нея. Простиха се, защото трябваше да убедят Киро Секирата, че я разбират, което не им беше по силите.

И досега не помня що за животно беше тая диаграма, но помня една негова култова реплика, която гласеше следното:

„На тоя свят всичко, колеги, е крайно. Единствено безкрайна е човешката простотия...“

Повтарях си я доста често, тая негова реплика, докато след няколко житейски случки не я префасонирах в друга, която се превърна в лично мое философско убеждение. Тя гласеше: „На тоя свят всичко е крайно. Единствено безкрайна е човешката лакомия...“

Да-а-а. Ако се замислим, ще видим, че има голяма доза истина в нея, истина, която даде горчиво отражение в моя живот.

Срещнах сериозни проблеми с пенсионирането, които имаха не само обективна, но и субективна страна. През последните години трябваше по някакъв начин да си осигуря малко по-сносна заплата, за да си оправя пенсията що-годе приемлива за нормален живот. Това обаче не стана. Големият виновник за това беше Гьоко, моят пряк началник от последната ми трудова дейност.

Бяха ме назначили на работа в държавно предприятие през едно смутно време на безработица и безпътица. Това наистина си беше голям шанс за мен. Да имаш работа значеше да имаш хляб и

препитание, както се изискваше по важния член на конституцията. Кой ли обаче гледаше конституцията, когато хиляди човешки същества бяха изхвърлени на улицата без работа?

Този голям социален проблем се ползваше от безсъвестни хора, предимно партийни активисти, за да държат в подчинение и безправие масите. Назначаваха се добри специалисти с минимални заплати, като ги предупреждаваха, че евентуален протест срещу ниското трудово възнаграждение ще им коства уволнение и безрадостно бъдеще като клиенти на трудовата борса.

За голямо мое нещастие попаднах в такъв екип. Шеф ми беше Гьоко, а заплатата, която ми определи, си беше заплатата на чистачка. Дори, по непроверени слухове, чистачката на предприятието взимаше повече от мен.

Няколкократните мои възражения биваха пресичани с гневни реплики от негова страна и закани за уволнение. Накрая млъкнах, но душицата ми не спря да роптае от безправието, което Гьоко ми беше уредил. Впрочем, той си бе извоювал правото да бъде шеф на два отдела с единствената цел да си повиши заплатата и бъдещата пенсия. Беше близо до пенсиониране и трепереше да не се случи някой гаф с него или с нас, подчинените му.

Гафове в службата ставаха редовно, така че Гьоко от време на време си спечелваше по някое и друго „дърпане на уши“.

Няколко месеца преди пенсионирането му се случи нещо много странно. С колегата работехме в един дунавски район, когато чухме, че Гьоко се бил издънил. Викна ни главният шеф, разпита ни и накрая ни тикна по един бял лист, за да опишем цялата си извършена дейност през последните месеци. Догадихме, че на Гьоко му „готвят мечка“, тоест намаление на заплатата за несправяне с работата. Това неминуемо водеше до намаляване на предстоящата му пенсия.

Стегнахме се двамата, „турихме си катинар“ на устата, само за да го защитим. Онова, което написахме, беше в дух на пълна негова защита.

Като го прочете, големият началник ни погледна, усмихна се и каза:

— Абе, глупаци, тоя ли ще защитавате? Не знаете ли, че това тарикатче се молеше със сълзи на очи да намаля вашите заплати, за да увеличи неговата. Можете да се чудите колкото си щете, но той е един

мръсник и за да уреди себе си е готов да прецака всички други. Така ще познаете всеки комунистически партиен секретар. Бил е петнайсет години такъв! Нима не знаете? А знаете ли колко години е бил студент? Цели шестнайсет! Кой ли му е дал диплома? Тъп е, но е упорит. Разбирам чувствата ви, но това е самата истина. Както и да е, няма да го наказваме, но според мен си го е заслужил. Онова, за което се бие в гърдите, че е свършил, е лично ваше дело, запомнете го!

Оставаше ми една година до пенсия, но така и не ми вдигнаха заплатата, за да угодят на Гъоко. Бях сигурен, че се е скъсал да черпи началниците, за да постигне своето. Моята пенсия си остана ниска, главно по негова вина. Добре, че поне я имаше, но горчивината от факта не отмина лесно.

Друг спомен от съвместната ни работа с Гъоко беше просташкото му поведение. Той не признаваше официално служебно облекло. Идваше на работа немарливо облечен. Често го виждаха да се разхожда по коридорите по потник и къси гащета. Колегите ни се усмихваха, сочеха го с поглед и пускаха след него по някоя пиперлива думичка. Гъоко обаче не се усещаше. Беше известен със скандалите си, дребнавостта и „гоненето до дупка“ на противника. Никой не го харесваше, но това не го притесняваше особено. Заветната му цел бе да уреди себе си, да избута другия с лакти, да стъпи на върха така, че около него да няма никой друг. Абе, беше си типичен Алеков литературен герой.

Тия дни ми се наложи да купя няколко дреболии от големия хипермаркет „Кауфланд“.

Беше понеделник. Отидох в твърде ранен час. Изчаках да отвори магазина. Бях застанал пред стъклената врата, когато с крайчеца на окото съзрях да стои зад мен някакъв едър господин, облечен в син потник и къси плажни гащета. Вратата се отвори и малката ни групичка чакащи се изниза навътре.

В един момент някой ме сбута и наведен над ухото, ми издекламира:

— Айде-е-е!... Юруш на маслините!...

Обърнах се. Беше Гъоко! Имаше точно същия вид, с който го бях запомнил преди няколко години. На широките му ходила се мъдреха

разплути сини джапанки. Беше остриган в модна прическа „тип Бойко Борисов“. В ръката си носеше голяма зелена пазарска чанта. Гьоко не спря да се разговорим, а припряно се втурна навътре, сякаш някой го гонеше. Успях да го запitam само за какво бърза. Отговори ми ходом с една нетърпелива победоносна усмивка:

— Червеният пипер е без пари!

Да бе, беше понеделник и в хипермаркета обявяваха промоционални стоки на ниски цени с цел привличане на клиенти или, за да продадат залежалата стока. Моят бивш началник бе разгледал рекламния вестник и се бе втурнал да пазарува „за без пари“.

Не бързах. Нещо не се чувствах добре. Бях изкарал една безсънна нощ. Дни наред се хранех оскъдно, защото пенсията ми бе на привършване. Тътрех се едва-едва уморен, апатичен, равнодушен.

Какво пък! Нека си правят промоциите! Като няма пари, какво може да се купи друго, освен хляб и някоя дреболия? Да купуват тия, дето са паралии!

Гьоко беше изпреварил всички, бе стигнал до щанда с червения пипер и пълнеше с пликосе пазарската си чанта. Какво ли щеше да прави с толкова много червен пипер?

Отминах. Взех си един хляб и продължих нататък. В един момент пред мен се мярна синият потник, тоя път пред щанда за салам. В пазарската чанта се хвърляха палки от евтин шпек. Тая чанта нямаше край и дъно! Пресегнах се и си взех една тунквана вафла. Дано ми се отрази добре срещу отмалата!

Пътят ми мина край рафтовете за месни полуфабрикати. Бяха пуснали чинийки със сурови кюфтета на ниски цени. Гьоко бе изпреварил един куп хора и пълнеше чантата с чинии от евтини кюфтета. Опитах се да ги преброя. Стигнах до шест и се отказах. Човекът е видял пенсия и е огладнял за месо. Какво пък, нека да яде, щом има пари да го купи...

Като свърши, той се изправи, огледа се, позна ме и извика:

— Хайде де, взимай! Хубави кюфтенца!

— Не ща! — казах. — В тях няма месо!

— Все има някакво! Като изпраскам една чиния кюфтета, ще го усетя...

Не му отговорих, а се запътих към касата. Платих за един хляб и една вафла. С толкова пари разполагах.

На излизане се обърнах и съзрях в далечината Гъоко. Той беше едър и снажен мъж. Това не му пречеше обаче да се приведе под тежестта на пълната с хранителни продукти чанта.

Колко ли време ще му отнеме да изяде тая храна, дето я беше купил? Знаех, че болната му жена би се задоволила с една стотна част от тези продукти. А останалото?... Ега ти лакомия търбух! — казах си и продължих отмалял за вкъщи.

Трябваше да седна в парка. Чувствах се много уморен. Не останаха стотинки дори за едно кафе, а то би ми дало сили, за да се прибера. Развих вафлата и я изядох бавно, замислен за това чудо на природата, човешката лакомия. Тя е, повярвайте ми, наистина безкрайна величина! Киро Секирата беше прозрял много истини от реалния живот.

Отидох до парковата чешма, пийнах няколко глътки вода и си тръгнах. Зад мен групичка гладни врабци чирикаха около пейката, където седях доскоро. Кълвяха падналите трохи от вече изядената вафла.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.